

มติชนสุดสัปดาห์
ศุกร์ 25 มิ.ย. 53

อาหารสมอง

Jabulani และฟุตบอลโลก

วีรกร ตริเศศ
(รวม 4 หน้า)

ใครที่ดูฟุตบอลโลกครั้งนี้คงจะเห็นว่าลูกบอลมีหน้าตาและสีสันทันแปลก ๆ เวลาถึงประตูกันจะเห็นว่าลูกวิ่งรุนแรงจนผู้รักษาประตูปรับได้ยาก อีกทั้งมันดูวิ่งตรงกว่าที่เคยเห็น ทั้งหมดนี้เนื่องจากลูกบอลที่ใช้ในการแข่งขันฟุตบอล 2010 FIFA World Cup ผลิตรุ่นใหม่เป็นการเฉพาะโดยมีชื่อว่า “Jabulani” (J)

J ได้รับการเปิดตัวที่เมือง Cape Town ออฟริกาใต้ประเทศเจ้าภาพเมื่อเดือนธันวาคม 2009 และวางตลาดในเวลาต่อมาเพื่อให้ผู้เล่นมีความคุ้นเคยกับลูกบอล ซึ่งมีการออกแบบและผลิตอย่างตั้งใจให้เป็นของวิเศษสำหรับกีฬาฟุตบอล

Adidas รับเป็นผู้ออกแบบทั้งหมด คำว่า Jabulani มาจากภาษา Zulu แปลว่า “ฉลอง” (celebrate) ซึ่งภาษานี้เป็น 1 ใน 11 ภาษาทางการของแอฟริกาใต้ ประเทศนี้ประกอบด้วยผู้คนถึง 11 เผ่าพันธุ์ เป็นสถานที่ ๆ ผู้คนกล่าวขวัญกันทั่วโลกถึงอดีตผู้นำซึ่งปัจจุบันมีอายุ 92 ปี มีนามว่า Nelson Mandela

ประเทศซึ่งตั้งอยู่ในทวีปแอฟริกาและก่อตั้งโดยคนผิวขาวเมื่อ 200 ปีก่อน แต่กลับมีนโยบายเหยียดผิวจับคนดำผู้กล้าต่อต้านใส่คุก คนหนึ่งในจำนวนนั้นก็คือ Nelson Mandela ผู้นำคนสำคัญ ติดคุกอยู่ถึง 27 ปี เมื่อเดินออกมาจากคุกก็ล่องที่เรือย้ายทอดไปทั่วโลก เขาได้รับเลือกเป็นประธานาธิบดีเพราะมีนโยบายไม่แก้แค้นใคร ต้องการปรองดองร่วมกันสร้างประเทศให้เจริญก้าวหน้าทุกสีรวมกันเป็นหนึ่ง ถึงแม้เขาจะเป็นประธานาธิบดีตามความประสงค์เพียง 4 ปี แต่เขาก็ได้วางรากฐานของการสร้างเอกภาพไว้ จนบัดนี้เป็นประเทศที่ร่มเย็น ก้าวหน้าจนสามารถเป็นเจ้าภาพจัดฟุตบอลโลกได้

J ประกอบด้วยวัสดุ 8 ชิ้น (ลดลงจาก 14 ชิ้นของลูกฟุตบอลในการแข่งขันฟุตบอลโลกครั้งที่แล้ว) เชื่อมกันด้วยความร้อน ชิ้นวัสดุทำจาก EVA (Ethylene-Vinyl Acetate) และ Thermoplastic Polyurethanes (PTU) บนผิว J จะขรุขระเป็นร่อง ซึ่งเป็นเทคโนโลยีเฉพาะของ

Adidas โดยมีชื่อเรียกเฉพาะว่า GripenGroove เพื่อจะพัฒนาสิ่งที่เรียกว่า Aerodynamics ของลูกฟุตบอล

สีที่ใช้ทั้งหมด 11 สี เพื่อความงดงามและเตะตา 11 สีเป็นตัวแทนของ 11 เผ่าของประเทศเจ้าภาพ และ 11 ภาษาที่ใช้กันอยู่ในประเทศเจ้าภาพ

J มีความเป็นนานาชาติอย่างแท้จริง เพราะลูกบอลผลิตในจีน ใช้กาวลาเท็กซ์จากอินเดีย ใช้ TPU จากไต้หวัน ใช้ EVA หมึกและผ้าฝ้ายจากจีน และ J ไปถูกเตะเตะเหยียบในอาฟริกาใต้โดยเท้าของนักเตะจากทุกมุมโลก

J ถูกสร้างขึ้นที่ Loughborough University ในอังกฤษ และทดลองแก้ไขปรับปรุงโดยให้นักเตะจากทีมฟุตบอลของเยอรมันนี อเมริกา และอิตาลี เพื่อให้เป็นลูกบอลที่ผู้เล่นสามารถควบคุมได้ดีในทุกสภาวะ มีความกลมเป็นที่สุดและรับใช้เท้าของผู้เตะได้ตั้งใจ

อย่างไรก็ดีเมื่อเปิดตัวออกมาไม่นานก็ได้รับเสียงวิจารณ์มากมายว่า “เล่นกับมันยาก” “คนสร้างคงเล่นฟุตบอลไม่เป็น” “ยิงไปแล้วมันวิ่งไปประหลาด ๆ” “มันเป็นสิ่งที่ผิดธรรมชาติ” “รับลูกได้ยาก” ฯลฯ จนคนผลิตతోใจไปพักใหญ่

หนึ่งปีผ่านไป นักเตะในโลกคุ้นเคยกับ J มากขึ้น จนเลิกบ่นเมื่อเทศกาลฟุตบอลโลกมาถึง (มีเรื่องอื่นให้บ่นและกังวลมากกว่า) เพราะไม่มีทางเลือก อย่างไรก็ตามข้อดีข้อสรุปหลักของ J ก็คือผู้รักษาประตูรับลูกได้ยากขึ้น ปุ่มขรุขระบนผิวไม่ได้ช่วยให้รับลูกได้สบายเหมือนเมื่อก่อน อีกทั้งลูกวิ่งแรงขึ้นและผู้ยิงสามารถทำประตูได้จากระยะไกล ๆ ง่ายขึ้น

ลองสังเกตดูสิครับมีการทำประตูกันแทบทุกแมตช์ ประเภทเสมอกัน 0-0 แทบไม่มี มักยิงประตูกันแม่นยำจากระยะไกล ๆ ด้วยความถี่สูงขึ้นอย่างน่าพิศวงสังเกต ทั้งหมดนี้ทำให้กีฬาฟุตบอลสามารถสร้างความเร้าใจได้มากขึ้นกว่าที่เป็นมา

การเปลี่ยนแปลงเช่นนี้คงสนใจ FIFA ที่ต้องการแมตช์ที่ตื่นเต้น มีการยิงประตูได้เสียกันได้เกือบตลอดเวลา และถ้าเป็นเช่นนี้ก็รับรองได้ว่าเงินไหลมาเทมาเข้า FIFA ซึ่งเป็นผู้จัดอย่างแน่นอน

เมื่อจัดการแข่งขันฟุตบอลอย่างมั่งคั่งหวังรายได้ มันก็เป็นธุรกิจเราดี ๆ นี้เอง (การบลิ๊กลัญญาณถ่ายทอด TV ในบ้านเราของ FIFA เนื่องจากไม่มีการจ่ายค่าลิขสิทธิ์กันบางอย่างคือบทพิสุจน์ความเป็นธุรกิจของ FIFA)

ความตั้งใจที่จะทำตัวให้ล้าหลังในการใช้เทคโนโลยีประกอบการตัดสินการแข่งขันของ FIFA ก็อาจเนื่องมาจากเหตุผลทางธุรกิจ ในกีฬาอื่น ๆ เช่น รักบี้ เขาใช้เทคโนโลยีที่บันทึกการเล่นไว้ เพื่อช่วยตัดสินการเล่นที่สงสัยว่าจะผิดกติกา หรือทำไทรย์ได้ หรือลูกออกนอกเส้นโดยให้ผู้ตัดสินที่อยู่ข้างบนดูเทปและตัดสินลงมา ซึ่งทำให้สามารถตัดสินได้อย่างยุติธรรม

สำหรับ FIFA นั้นไม่ใช่เทคโนโลยีเช่นนี้เด็ดขาด FIFA ให้กรรมการเป็นผู้ชี้ขาดทันทีว่า ได้ประตูหรือไม่? ฟาล์วจนสมควรให้จุดโทษหรือไม่? ล้ำหน้าหรือไม่? โดยกรรมการต้องตัดสินใจในเวลาไม่กี่วินาทีว่าจะตัดสินออกไปอย่างไร ซึ่งทำให้เกิดความผิดพลาดมาแล้วมากมายในอดีต (จำเหตุการณ์ “มือพระเจ้า” ของมาราดอนนาได้ไหม)

เมื่อเห็นการชูป้ายข้างสนามเพื่อระบุเวลาที่ต่อต่อแล้ว ผมรู้สึกขำทุกที เหตุใดจึงไม่เชื่อมนาฬิกาของกรรมการเข้ากับนาฬิกาสนาม เมื่อมีคนเจ็บเมื่อใด นาฬิกาทั้งของผู้ตัดสินและของสนามก็หยุดเดินเมื่อนั้น คนดูจะได้รู้ว่าเหลือเวลาเล่นกันกี่นาทีอย่างแน่ชัด เหมือนกีฬาอื่น ๆ เช่น รักบี้ อเมริกันฟุตบอล บาสเกตบอล ฯลฯ

ผมเชื่อว่า FIFA ไม่ต้องการให้เทคโนโลยีสมัยใหม่บั่นทอนอำนาจของกรรมการลงเพราะต้องการให้กรรมการเป็น “เทวดา” ในสนาม โดยไม่แคร์ว่าบางเพลทั้นกรรมการอาจตัดสินอย่างไม่ยุติธรรมเพราะไม่ทันเห็นเหตุการณ์ก็ตาม

ทำไม FIFA จึงต้องการให้กรรมการเป็น “เทวดา”? ก็เพราะ “เทวดา” สามารถช่วยได้อย่างสำคัญในการบันดาลให้ทีมใดชนะหรือแพ้ เข้ารอบหรือตกรอบ

ถ้าทีมเล็ก ๆ ไม่ดังเกิดเข้ารอบไปแข่งกัน FIFA ก็สุดเศร้าเพราะจะมีคนดูน้อยลงมาก และได้ตั้งค่าน้อย ดังนั้นจึงจำเป็นต้องพึ่ง “เทวดา” เพื่อช่วยให้ทีมใหญ่ ๆ ดัง ๆ เข้ารอบไปแข่งขันกันในรอบท้าย ๆ ทุกครั้ง โดยไม่มีเทคโนโลยีสมัยใหม่มาปิดขวางทางสะดวก

รู้อย่างนี้แล้วก็จงพนันทีมยักษ์เสมอเพราะมีโอกาสที่ “เทวดา” จะช่วยสูง จงลิ้มทีมหมอมดหมอมผี ทีมคอมมิวนิสต์แหกคอก ทีมเล็ก ๆ จากตะวันออกกลาง หรือทีมยุโรปตะวันออกเสีย เพราะยากครับที่ทีมเหล่านี้จะหลุดเข้ารอบสูง ๆ ได้ เพราะทั้ง FIFA ทั้ง Jabulani และ “เทวดา” จะไม่ช่วยกันทำงานให้ทีมของคนแคะเลย

เครื่องเคียงอาหารสมอง มีคนส่งเรื่องทางอินเทอร์เน็ตมาดังนี้

เรื่องมีอยู่ว่า.....ชายคนหนึ่งเคยลงโทษลูกสาววัย 5 ขวบของเขาเพราะนำเงินไปซื้อกระดาษห่อของขวัญสีทองม้วนหนึ่งซึ่งมีราคาแพงในขณะที่การเงินที่บ้านฝืดเคือง และก็อารมณ์เสียอีกครั้งเมื่อลูกสาวของเขานำกระดาษสีทองราคาแพงนั้นมาห่อกล่องของขวัญเพียงเพื่อตกแต่งไว้ใต้ต้นคริสต์มาส

แต่กระนั้น.....ลูกสาวตัวน้อยก็ได้มอบกล่องของขวัญนั้นให้พ่อของเธอในเช้าวันรุ่งขึ้นและพูดว่า “นี่สำหรับพ่อค่ะ” พ่อของเธอกระอักกระอ่วนกับอาการที่ได้แสดงออกไปก่อนหน้านี้ แต่แล้วความโกรธก็ได้พุ่งพล่านขึ้นอีกครั้งเมื่อเขาพบว่ามันเป็นเพียงกล่องเปล่า เขาพูดด้วยอารมณ์เกรี้ยวกราดว่า “ลูกไม่รู้จักจริง ๆ อย่างนั้นหรือว่าการจะให้ของขวัญใครมันจะต้องมีอะไรอยู่ในกล่องของขวัญด้วย?”

เด็กน้อยมองไปที่พ่อของเธอด้วยน้ำตา และพูดว่า “โอ.....พ่อจ๋า มันไม่ใช่กล่องเปล่าเลย หนูเป่าจูบเข้าไปจนเต็ม”

ชายคนนั้นสะอึก ตัวชาด้วยความเสียใจ เขาทรุดตัวลงแล้วโอบกอดลูกสาวไว้แน่น เขาขอให้ลูกสาวยกโทษให้เขากับท่าทางโกรธเกรี้ยวเกินเหตุของเขา

ต่อมาไม่นานอุบัติเหตุก็ได้คร่าชีวิตลูกสาวของชายคนนั้นไป และว่ากันว่าเขาเก็บกล่องของขวัญสีทองล้ำค่านั้นไว้ข้างเตียงตลอดชีวิตของเขาเลยทีเดียว และเมื่อใดก็ตามที่เขารู้สึกท้อแท้ใจหรือต้องเผชิญกับปัญหาที่ยากเย็นแสนเข็ญ เขาจะเปิดกล่องใบนี้เพื่อหยิบจูบในจินตนาการขึ้นมาหนึ่งจูบแล้วรำลึกถึงความรักของลูกน้อยที่ได้ใส่จูบนั้นไว้ให้เขา

ในความเป็นจริง ในฐานะมนุษย์คนหนึ่ง พวกเราทุกคนล้วนได้รับกล่องของขวัญสีทองซึ่งบรรจุด้วยความรักที่ปราศจากเงื่อนไขและรอยจูบจากลูก ๆ และจากครอบครัวของเรา ไม่มีสมบัติใดล้ำค่าไปกว่านี้อีกแล้ว

น้ำจิ้มอาหารสมอง

No man or woman is worth your tears and the only one who is, will never make you cry.

ไม่มีชายหรือหญิงคนใดคุ้มกับน้ำตาของคุณ แต่หากจะมีสักคน คนนั้นก็จะมีวันทำให้คุณร้องไห้

